

B.A. 2nd Semester (Programme) Examination, 2021
SANSKRIT

Paper: AP/SNS/201/C-1B
(Sanskrit Poetry and Meter)
Course ID: 20918

Time: 2 Hours

Full Marks: 40

The figures in the margin indicate full marks.

1. यथेच्छमेकस्य सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च लेख्या । 5×1=5
प्रसङ्ग उल्लेखपूर्वकं ये कोन एकट्ठिर संस्कृते ओ देवनागरीलिपिते व्याख्या कर।
क) शैशवेऽभ्यस्तविद्यानां यौवने विषयैषिणाम् ।
वार्द्धक्ये मुनिवृत्तीनां योगेनान्ते तनुत्यजाम् ॥
ख) ज्ञाने मौनं क्षमा शक्तौ त्यागे श्लाघाविपर्ययः।
गुणा गुणानुबन्धित्वात्तस्य सप्रसवा इव।।
2. यथेच्छमेकस्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च भावसम्प्रसारणं कार्यम्। 5×1=5
ये कोन एकट्ठिर संस्कृते ओ देवनागरीलिपिते भावसम्प्रसारण कर।
क) स पिता पितरस्तासां केवलं जन्महेतवः।
ख) मणौ वज्रसमुत्कीर्णे सूत्रस्येवास्ति मे गतिः।
3. यथेच्छमेकस्य प्रश्नस्योत्तरं प्रदेयम्। 10×1=10
ये कोन एकट्ठि प्रश्नेर उत्तर दाओ।
क) रघुवंशमिति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गमनुसृत्य दिलीपसुदक्षिणयोः वशिष्ठाश्रमयात्रायाः वर्णनं सविशदं करणीयम्।
रघुवंशम् एइ महाकाव्ये प्रथमसर्गानुसारे दिलीप ओ सुदक्षिणार वशिष्ठाश्रमयात्रार विञ्जारे वर्णना कर।
ख) कुलगुरुः वशिष्ठः किमर्थं दिलीपं नन्दिन्याः सेवार्थमादिष्टवान् इति यथाग्रन्थमालोच्यताम्।
कुलगुरु वशिष्ठ केन दिलीपके नन्दिनीर सेवा करार जन्य आदेश दियेछिलेन – एटि ग्रन्थानुसारे आलोचना कर।
ग) रघुवंशमिति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गमनुसृत्य महाराजदिलीपस्य चरित्रं विस्तारेणालोचनीयम्।
रघुवंशम् एइ महाकाव्ये प्रथमसर्गानुसारे महाराज दिलीपे चरित्र वर्णना कर।

4. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः छन्दसोः सोदाहरणं लक्षण-व्याख्या कार्या।

5×2=10

निम्नलिखित छन्दशुल्लिखित मध्ये दूटि छन्देर लक्षण सोदाहरण व्याख्या कर।

क) मालिनी

ख) उपेन्द्रवज्रा

ग) वंशस्थविलम्

5. अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नेषु क-विभागतः नूनतया एकं ख-विभागतः नूनतया द्वयं गृहीत्वा साकल्येन पञ्च प्रश्ना समाधेयाः।

निम्नलिखित प्रश्नेशुल्लिखित मध्ये क-विभाग थेके कमपक्षे एकटि एवं ख-विभाग थेके कमपक्षे दूटि प्रश्न निम्ने सर्वसमेत पाँचटि प्रश्नेर उत्तर दाओ।

2×5=10

विभाग:- कः

विभाग - क

क) रघुवंशमिति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गस्य नाम किम् ?

रघुवंशम् एइ महाकाव्येर प्रथमसर्गेर नाम की ?

ख) रघुवंशमिति महाकाव्यस्य कस्यचिदेकस्य टीकाकारस्य, तस्य टीकायाश्च नाम लेख्यम्।

रघुवंशम् एइ महाकाव्येर कोन एकजन टीकाकारेर ओ तौर टीकार नाम लेख।

ग) 'वृद्धत्वं जरसं विना' – उद्धृतांशस्य कः अर्थः?

वृद्धत्वं जरसं विना – उद्धृतांशेर अर्थ की ?

घ) रघुवंशमिति महाकाव्यस्य मङ्गलाचरणश्लोकः लेख्यः।

रघुवंशम् एइ महाकाव्येर मङ्गलाचरणश्लोकटि लेख।

विभाग: – खः

विभाग - ख

क) छन्दोमञ्जरीति ग्रन्थस्य रचयिता कः ?

छन्दोमञ्जरी एइ ग्रन्थेर रचयिता के ?

ख) वसन्ततिलकमिति छन्दसः लक्षणं लेख्यम्।

वसन्ततिलकम् एइ छन्देर लक्षण लेख।

ग) 'मुक्तेषु रश्मिषु निरायतपूर्वकायाः' – उद्धृतांशस्य छन्दोनिर्णयः कार्यः।

मुक्तेषु रश्मिषु निरायतपूर्वकायाः – उद्धृतांशेर छन्दः निर्णय कर।

घ) का नाम यतिः?

यति काके बले ?